

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต่อปัจจัยเสี่ยงในการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมไป-กลับ ศาลและเรือนจำ : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการควบคุมผู้ต้องขังไป-กลับศาลและเรือนจำ 2) ศึกษาปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับศาลและเรือนจำ และ 3) ศึกษาแนวทางป้องกันการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมไป-กลับศาลและเรือนจำ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ประกอบด้วยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร โดยค้นคว้ารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ บทความ และจากผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการในส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน และสัมภาษณ์ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการศึกษาในรูปตาราง ประกอบการบรรยาย และแสดงข้อมูลทางสถิติพรรณนา โดยสรุปการศึกษาได้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น อายุ การศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง ระดับของตำแหน่ง ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล และระยะเวลาที่รับราชการ ผลการศึกษา พบว่า

กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีอายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.7 โดยค่าเฉลี่ยอายุ 39 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่า คิดเป็น ร้อยละ 68.0 มีตำแหน่งเป็นเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 73.3 อยู่ในระดับชำนาญงาน คิดเป็น ร้อยละ 56.7 ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล

เป็นระยะเวลาระหว่าง 11 - 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.8 โดยเฉลี่ยมีระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล 11 ปี ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่รับราชการระหว่าง 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.0 โดยมีค่าเฉลี่ยระยะเวลาอายุราชการของกลุ่มตัวอย่าง คือ 17 ปี

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่เสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ

เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติต่อปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ ประกอบด้วยปัจจัยด้านตัวผู้ต้องขัง ด้านเจ้าหน้าที่ ด้านการควบคุม และด้านอาคารสถานที่ ซึ่งปรากฏผลการศึกษาน่าสนใจดังนี้

เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยที่เสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมตัว ไป-กลับ ศาลและเรือนจำในภาพรวม โดยมีค่าเฉลี่ย 3.67 โดยจะนำเสนอในรายละเอียดตามลำดับได้ดังนี้

1. ด้านเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติเห็นว่าเจ้าหน้าที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.12 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า
  2. ด้านตัวผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติเห็นว่าตัวผู้ต้องขังเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับศาลและเรือนจำ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00
  3. ด้านลักษณะทางกายภาพ เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติไม่แน่ใจว่าลักษณะทางกายภาพ เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.06
  4. ด้านการควบคุม เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติไม่แน่ใจว่าการควบคุมเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับศาลและเรือนจำ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.80

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

ด้านเจ้าหน้าที่

1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควรเอาใจใส่ในการตรวจตราสิ่งของต้องห้ามอันเป็นอุปกรณ์ในการหลบหนีหรือก่อในการตรวจตราความมั่นคงแข็งแรงของสถานที่ และปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมผู้ต้องขังอย่างเคร่งครัด
2. ผู้บังคับบัญชาควรทบทวนเอาใจใส่การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขังไปศาล
3. กรมราชทัณฑ์ควรมีการฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่เข้าปฏิบัติงานใหม่ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติในการควบคุมผู้ต้องขังอย่างเต็มที่ในช่วงระยะเวลาการทดลองปฏิบัติราชการ

ด้านตัวผู้ต้องขัง

1. เรือนจำควรจัดทำข้อมูลประวัติ และพฤติกรรมของผู้ต้องขังก่อนออกไปศาลเช่น การทำรายงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง สำเนาคำพิพากษา พฤติกรรมความรุนแรงของคดี และแจ้งข้อมูลให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เพื่อประกอบการวางแผนการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เรือนจำควรเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังทุกคนให้สามารถอยู่ในเรือนจำได้ตามควรแก่อัตภาพ โดยความสำคัญเกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องขัง และใช้หลักมนุษยธรรมในการปกครองผู้ต้องขัง

ด้านลักษณะทางกายภาพ

1. เรือนจำและสำนักงานศาลยุติธรรม ควรมีการประสานความร่วมมือในการตรวจสอบ และปรับปรุงสภาพอาคาร ห้องควบคุมผู้ต้องขัง และจุดเสี่ยงต่าง ๆ ให้มีความมั่นคง โดยการติดเหล็กดัด หรือลูกกรงตลอดแนวทางเดินที่ต้องนำผู้ต้องขังเดินผ่าน
2. เรือนจำและสำนักงานศาลยุติธรรม ควรมีการประสานความร่วมมือในการติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดอับต่าง ๆ ในบริเวณห้องควบคุมผู้ต้องขังประจำศาล

ด้านการควบคุม

1. เรือนจำควรมีการตรวจสภาพรถยนต์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ และมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เช่น การนำระบบ GPS มาติดตั้งในรถยนต์ที่ใช้ขนส่งผู้ต้องขังไปศาล วิทยุสื่อสาร

2. เรือนจำควรมีการจัดฝึกซ้อมแผนปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานในกรณีแหกหักหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างการควบคุมไป-กลับศาลและเรือนจำอยู่เสมอ

3. เรือนจำควรมีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการร่วมควบคุมผู้ต้องขังไปศาลให้มากขึ้น เพื่อลดปัญหาจำนวนเจ้าหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังไป-กลับ ศาลและไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพกับกลุ่มผู้ต้องขังที่หลบหนีแล้วตามจับกลับมาได้ ถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างการควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการหลบหนีของผู้ต้องขังไปศาล ในเขตกรุงเทพมหานคร และในต่างจังหวัด